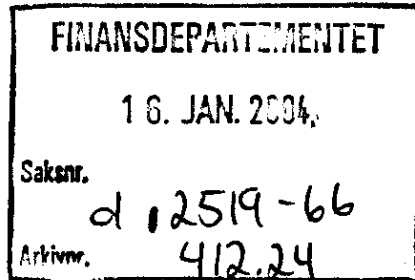

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep

0030 OSLO

Dato: 14.01.2004
Vår referanse: 03/1215
Saksbehandler: Biørn Bogstad
Juridisk seksjon
Telefon: 22 24 17 13
E-post: biorn.bogstad@spk.no
Deres dato: 19.11.2003
Deres referanse: 01/2519 FM PØE

Utkast til forskrift om et fripolisregister

1 Innledning

Saken gjelder en mulig etablering av et register for fripoliser og pensjonskapitalbevis for tjenestepensjonsordninger etter henholdsvis foretakspensjonsloven (og tilsvarende tidligere regler) og innskuddspensjonsloven. Finansdepartementet ber i høringsbrev av 19. november 2003 om SPKs merknader til følgende forhold:

1. Er det behov for et register for fripoliser og pensjonskapitalbevis?
2. Utkastet til forskrift om et fripoliseregister, inntatt i arbeidsgrupperapporten «Utkast til forskrift om fripoliseregister og tilhørende høringsnotat», datert 17. november 2003.
3. Bør de offentlige tjenestepensjonsordningene inkluderes i et eventuelt fripoliseregister, hvilke rettigheter bør i så fall registreres og bør et register for offentlige og private tjenestepensjonsordninger organiseres på en annen måte enn et register som bare omfatter private tjenestepensjonsordninger?

SPKs merknader til de tre forholdene fins i punktene 2 til 4.

2 Er det behov for et fripoliseregister?

SPK mener det er viktig at alle pensjonsberettigede får god og oversiktlig informasjon om sine pensjonsrettigheter. I forhold til de tjenestepensjonsordningene som forskriftsutkastet vil gjelde for – de såkalte private tjenestepensjonsordningene – stiller vi likevel et spørsmålstegn ved hensiktsmessigheten av å opprette et fripoliseregister.

Slik vi forstår utkastet, skal registeret gi noenlunde lik informasjon som den informasjonen innehaverne av fripoliser og pensjonskapitalbevis i dag får tilsendt fra pensjonsinnretningen gjennom den årlige kontoutskriften. Dersom man forutsetter at ordningen med konto-

Postboks 5364 Majorstuen 0304 Oslo Besøksadresse Stemdalsveien 37 Frøen
Telefon 22 24 15 00 (sentralbord) 22 24 16 45 (vedr. lån) Telefaks 22 24 15 01
Internett: www.spk.no E-post: postmottak@spk.no
Statens Pensjonskasse Forvaltningsbedrift Foretaksnr. 982 583 462
Statens Pensjonskasse Foretaksnr. 974 760 967

utskrifter skal bestå, er vi usikre på om det er et tungt behov for å etablere et register. Rettighetshaveren vil ved en henvendelse til registeret da bare få den informasjonen han eller hun allerede har fått fra pensjonsinnretningen gjennom kontoutskriften. Når man vurderer dette forholdet opp mot de antatte kostnadene ved å drive registeret – som til slutt vil måtte dekkes av forsikringstakerne – har vi noe vanskelig med å se nytteeffekten av et register. Slik nytte måtte eventuelt være knyttet til at registeret bearbeidet opplysningene for dem som har flere fripoliser på en måte som den enkelte pensjonsinnretning ikke har mulighet til å gjøre.

I forhold til opplysninger som skal brukes til forskning, statistikk m.m. ser vi at det kan være behov for en samling av disse opplysningene, men dette kan etter vår vurdering også gjøres uten at man etablerer et eget register for formålet.

Større behov for å gi informasjon om opparbeidede pensjonsrettigheter vil det være i forhold til de såkalte offentlige tjenstepensjonsordningene, og da særlig i forhold til de kommunale pensjonskassene og de lovfestede ordningene. Ingen av disse pensjonsordningene er – etter det vi kjenner til – pålagt å sende ut noen informasjon om pensjonsrettighetene til de pensjonsberettigede. Vi er heller ikke kjent med at dette blir gjort av eget initiativ, selv om den enkelte ved å henvende seg til pensjonsinnretningen, vil få en orientering om sin opptjente pensjonsrett. For SPKs vedkommende kan vi videre opplyse at også tilbyr denne tjenesten via «SPK Interaktiv» på internett.

Vi går imidlertid ikke nærmere inn på forholdet til de offentlige ordningene her. Årsaken er at vi oppfatter saken slik at den gjelder spørsmålet om det skal opprettes et fripoliseregister for de private tjenstepensjonsordningene. Se likevel punkt 4 nedenfor.

3 Utkastet til forskrift om fripoliseregisteret

SPK har ingen spesielle merknader til forskriftsutkastet.

4 Forholdet til de offentlige tjenstepensjonsordningene

SPK vil innledningsvis til dette punktet bemerke at de offentlige tjenstepensjonsordningenes forhold til fripoliseregisteret må utredes nærmere før man trekker noen konklusjoner i forhold til dem. Vi viser her særlig til den kommende innstillingen fra Pensjonskommisjonen. Det er ventet av denne kommisjonen vil komme med forslag om ganske omfattende endringer i forhold til de offentlige tjenstepensjonsordningene, og dette vil igjen virke inn på forholdet til et fripoliseregister.

Ut over dette vil vi bemerke:

Bør de offentlige ordningene inkluderes i et fripolisregister?

Som nevnt over, mener SPK at det er viktig at de pensjonsberettigede får god og oversiktlig informasjon om sine pensjonsrettigheter. Ut fra dette mener SPK at det i utgangspunktet er et godt forslag å inkludere de offentlige tjenstepensjonsordningene i et eventuelt fripolisregister. Det faktum at stadig flere arbeidstakere skifter mellom privat og offentlig sektor og motsatt, gjør at også mobilitetshensyn taler for å inkludere de offentlige ordningene i et fripolisregister.

SPK ønsker imidlertid ikke å ta noe endelig standpunkt til spørsmålet om å inkludere de offentlige ordningene i et fripolisregister før saken er utredet. Registrering av rett til offentlig tjenstepensjon må skje i en form som er helt ulik den som gjelder for de private tjenstepensjonsordningene. Dette har sammenheng med at oppsatte rettigheter i SPK er fullt ut ytelsesdefinerte. Det gis med andre ord ikke fripoliser. Slik rettighetene i offentlige tjenstepensjonsordninger som er tilskuttet Overføringsavtalen er organisert, blir de beregningsmessige og informasjonsmessige utfordringer som følger:

1. Sett fra medlemmets (arbeidstakerens) side er det en felles tjenstepensjonsordning i offentlig sektor.
2. En oppsatt pensjonsrett i en pensjonsordning faller bort når medlemmet blir ansatt i en stilling med rett til medlemskap i en pensjonsordning under Overføringsavtalen. Den informasjonsmessige utfordringen blir da en annen enn for private fripoliser.
3. En separat registrering av tidligere oppsatte rettigheter (fripoliser) vil ikke bare være misvisende, men direkte gal. Vi viser i denne forbindelse til bestemmelsen i lov om Statens Pensjonskasse § 26 tredje ledd første setning som lyder: *"Retten til oppsatt pensjon faller bort dersom medlemmet på ny blir innskottspliktig i Pensjonskassen."*

Endelig nevner vi at det kan være hensiktsmessig å avvete behandlingen av spørsmålet om en fripolisregister til Pensjonskommisjonens forslag om harmonisering av offentlig og privat tjenstepensjon er behandlet.

Hvilke rettigheter bør i så fall registreres?

Vi antar dette må være de faktorene som er med å bestemme størrelsen på pensjonsretten. Det vil si medlemmets pensjonsgrunnlag, pensjonsprosent, tjenestetid og eventuelle perioder med tjeneste i deltidstilling.

I forhold til de ytelsene SPK gir som nettoppensjoner (enke- og enkemannspensjon for bestemte grupper og barnpensjon), vil det være mulig å oppgi størrelsen på den oppsatte pensjonsretten. For de ytelsene som gis som bruttoytelser (alders- og uførepensjon og enke- og enkemannspensjon for bestemte grupper), vil det bare være mulig å oppgi verdien på bruttostørrelsen. Bruttoytelsene fra SPK blir som kjent samordnet med blant annet

pensjon fra folketrygden, og verdien på bruttoytelsen vil da bare være en indikasjon på hva den samordnede tjenstepensjonen og folketrygdpensjonen minst vil utgjøre.

SPK ser ikke noen grunn til at oppsatte pensjonsretter som blir «vekket til live» ved at medlemmet gjeninntre i en medlemsberettiget stilling, skal stå registrert i registeret. Årsaken er at de offentlige tjenstepensjonsordningene har et annet system enn det som gjelder i private ordninger på dette punktet. Vårt system innebærer at medlemmet «fortsetter der han eller hun slapp», og det samme systemet gjelder innenfor Overføringsavtalens område. Man har altså i offentlig sektor ikke et system der det utstedes en fripolise når arbeidstakeren slutter i en stilling som gir rett til medlemskap i pensjonsordningen. Det samme gjelder for øvrig ved nedgang i lønn.

Hvordan bør registeret organiseres dersom de offentlige ordningene blir med?

Det optimale ville etter SPKs vurdering vært om regelverket i de offentlige og private tjenstepensjonsordningene var likt, dersom både offentlige og private ordninger skal være med i et register. Først da vil man få sammenlignbare størrelser ut av registeret. Så lenge dette ikke er tilfelle, vil opplysningene som gjelder de offentlige ordningene ha karakter av å være betingede rettigheter, som bare gir en antydning om hva summen av folketrygd og en samordnet tjenstepensjon minst vil utgjøre.

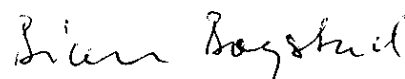
Ut over dette kan vi ikke se at et eventuelt fripoliseregister krever en spesiell organisasjonsform dersom de offentlige ordningene blir pålagt å rapportere til et slikt register.

Avslutningsvis nevner vi at det vil påløpe en engangsutgift på om lag 2 millioner kroner (IKT-utgifter) dersom vi skal begynne å rapportere til et fripoliseregister under det regelverket som i dag gjelder for SPK. Endelig nevnes at det for tiden pågår et prosjekt der medlemsdataene i SPK kvalitetssikres. Dette prosjektet kvalitetssikrer for tiden medlemsdataene til medlemmer som står i stilling. De oppsatte pensjonsrettighetene skal etter planen kvalitetssikres i løpet av 2006. For SPK vil det uansett ikke være hensiktsmessig å ta del i et fripoliseregister før de oppsatte medlemsrettighetene er kvalitetssikret.

* * *

Med vennlig hilsen

Ole Chr. Moen

Biørn Bogstad